

Отже, адвокат повинен дотримуватися всіх вищезгаданих принципів спілкування для досягнення оптимального контакту з аудиторією. Засвоєння таких принципів та практика їх застосування повинні відбуватися ще у вищому навчальному закладі. Для цього навчальна дисципліна «Риторика» повинна вивчатися кожним, хто планує у майбутньому працювати в юридичній діяльності та спілкуватися з великою кількістю людей.

Список використаних джерел:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : закон України від 5 липня 2012 № 5076–VI / Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282.
2. Скрябін О.М. Психолого-правові аспекти розвитку комунікативних здібностей адвокатів / О. М. Скрябін // Вісник Запорізького національного університету. – 2011. – № 3. – С. 14–18.
3. Аврах Я.С. Психологические проблемы защиты по уголовным делам / Я. С. Аврах / Казань: Изд. Казанского ун-та, 1972. – 104 с.
4. Васильев В.Л. Юридическая психология / В.Л. Васильев. – [6-е изд., перераб. и доп.]. – СПб.: Питер, 2009. – 608 с.
5. Криськів М. Мовленнєвий аспект юридичної діяльності / М. Криськів // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 620. – С. 291–293.

Рашківська В.В.

здобувач,

Національна академія внутрішніх справ

УЧАСНИКИ ЗАСТАВНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Сторонами договору застави є заставадавець і заставадержатель. Відповідно до ст. 11 Закону України «Про заставу» сторонами договору застави можуть бути фізичні, юридичні особи та держава. Аналіз цього закону, ЦК України та інших нормативних актів цивільного законодавства дає можливість зробити висновок, що громадяни у заставні правовідносини можуть вступати з 18 років, тобто з виникненням дієздатності у повному обсязі, у тому випадку, якщо вони не визнані недієздатними і не обмежені у дієздатності. Особи, які взяли шлюб до досягнення цього віку, набувають дієздатності у повному обсязі з моменту одруження. Згідно з цивільним законодавством суб'єктами цивільного права з різним обсягом прав та обов'язків можуть бути неповнолітні (до 15 років), частково дієздатні (15–18 років) та особи, визнані судом обмежено дієздатними. Всі названі категорії громадян

можуть мати певне майно на праві власності. При цьому питання про те, чи можуть усі вони виступати як сторони заставних правовідносин, прямо залежить від обсягу їхньої дієздатності.

Закон чітко встановлює, право заставодержателя звертати стягнення на предмет застави у разі, якщо в момент настання строку виконання зобов'язання, забезпеченого заставою, воно не буде виконане.

Укладати договір застави можуть фізичні, юридичні особи, держава та інші суб'єкти публічного права. Законом можуть бути встановлені обмеження щодо можливості певних суб'єктів виступати заставодержателями чи заставодавцями.

Наприклад, заставодержателями за договорами застави земельних ділянок сільськогосподарського призначення та прав на них можуть бути лише банки, що відповідає вимогам, які встановлені законом, а заставодавцями – фізичні та юридичні особи, яким земельні ділянки належать на праві власності. Благодійні організації від 19.09.97 р., наприклад, не можуть виступати заставодавцями.

Надати майно у заставу відповідно до ч.2 ст.583 ЦК може: 1) власник речі або особа, якій належить майнове право, 2) особа, якій власник речі або особа, якій належить майнове право передали річ.

Ірина Пучковська називає сторонами договору застави: заставодержателя – кредитора за основним зобов'язанням, та заставодавця – особа, яка передає майно у заставу. Науковець визначає кредитором заставодержателя, який набуває право застави на заставлене майно, отже річ, яка є власністю однієї особи стає обтяженою на користь іншої особи. Тому кредитора – заставодержателя інакше називають обтяжувач, а право застави, яке йому належить, забезпечувальним обтяженням [1, с. 43].

Однак, крім заставодержателя і заставодавця учасниками заставних правовідносин можуть бути також інші особи. Зокрема, інколи в договорах застави включається умова про майнового поручителя – особу, яка зобов'язується перед кредитором іншої особи відповідати за виконання боржником свого зобов'язання в повному обсязі чи в його частині. Водночас немає чіткого визначення поняття і правового статусу поручителя в заставних правовідносинах.

На думку Дякович М. поручитель не може бути учасником заставних правовідносин. За своїм змістом відносини з участю поручителя не охоплюються заставою. В такому випадку йдеться про комбінований спосіб забезпечення, який складається з поруки та застави. Відповідно, відносини поруки і застави не врегульовані договором повинні регламентуватися різними нормативними актами.

Учасником заставних правовідносин можуть бути так звані треті особи. До них належать:

- особа, яка одержує певні права, повноваження чи обов'язки, згідно з договором застави, проте не виступає застагодержателем або застагодавцем;

- особа, боржник за кредитним договором, в інтересах якої укладається договір застави, коли застагодавцем виступає майновий поручитель.

Дослідник наголошує на тому, що порука і застава – різні способи забезпечення. Отже, використання в законодавстві про заставу терміна поручитель приводить до своєрідної юридичної тавтології в регулюванні заставних та інших забезпечувальних відносин, зокрема поруки. Це може приводити до помилкового застосування нормативних положень, що регулюють відносини поруки [2, с. 28-29].

Аналізуючи положення законів України «Про заставу», можна зауважити, що навіть зміни до Закону України «Про заставу», прийняті 25 лютого 1994 р., не внесли ясності до існуючої невизначеності у питанні про те, хто має бути застагодавцем державної власності. Відповідно до ч. 4 ст. 11 Закону України «Про заставу» нині це право обмежується тим, що значну частину майна підприємства слід передавати у заставу за згодою і на умовах, узгоджених з органом, уповноваженим управляти відповідним державним майном [3, с. 1].

Приблизно така сама схема, як і для державних установ, має діяти при заставі майна орендодавцев. Оскільки передача майна в оренду не припиняє права власності, власник має право вільно заставляти майно. При цьому не порушуються права орендаря, оскільки ст. 23 Закону України «Про оренду державного майна» передбачено, що при переході права власності до інших осіб (у тому числі і при реалізації застави) договір оренди зберігає силу для нового власника. В той же час, оскільки орендареві належить право власності на виготовлену продукцію і прибуток, що отримані від орендованого майна, а також на інше майно, придбане ним згідно із законом, він має право заставляти його самостійно [4, с. 2].

Що стосується застави майна, набутого орендарем за рахунок амортизаційних відрахувань, то відповідь на питання, хто може його заставити, залежить від того, чи передбачено у договорі те, що воно переходить у власність орендаря. Якщо так, то його застагодавцем буде орендар, якщо ні – то власник майна, яке орендується.

Аналізуючи вище викладене, законодавство України потребує вдосканалення. Вважаємо, що на сьогоднішній день є необхідним впровадження норм, які б давали чіткий перелік застагодавців та застагодержателів або взагалі зняти обмеження. Так наприклад, в німецькому законодавстві не міститься одних обмежень щодо кола застагодержателів. Так іпотечними кредиторами можуть бути іпотечні

банки, спеціалізовані іпотечні установи, ощадні каси, а також приватні особи, які мають бажання надавати позику.

Список використаних джерел:

1. Пучковская, Ирина Йосифовна. Залог недвижимости – способ обеспечения исполнения обязательств [Текст]: дис...канд.юрид.наук: 12.00.03/Пучковская Ирина Йосифовна; Национальная юридическая академия Украины. – Х., 1995.
2. Дякович М. М. Цивільно-правові аспекти забезпечення майнових інтересів заставодержателя [Текст]: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Дякович Мирослава Михайлівна; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л. – 2003.
3. Закон України «Про заставу» № 2655-ХІІ від 02 жовтня 1992 року, зі змінами й доповненнями. [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua/>.
4. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» № 2270-ХІІ від 10 квітня 1992 року, зі змінами й доповненнями. [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua/>.

Рубанчук Г.С.

аспірант,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ЦИВІЛЬНА ДІЄЗДАТНІСТЬ ДИТИНИ: ДЕФЕКТНІСТЬ ЧИ EXPANSIO?

У статті 1 Конвенції ООН про права дитини зазначено, що дитиною є кожна людська істота до досягнення нею 18-річного віку, якщо за законом, застосовуваним до даної особи, вона не досягає повноліття раніше [2]. В законодавстві України це положення визначено з єдиною відмінністю, термін «людська істота» замінено на «особа». Так, відповідно до Сімейного кодексу України правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття, дитина до досягнення нею чотирнадцяти років вважається малолітньою, а у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років – неповнолітньою.

Фізичні особи, які не досягли повноліття, тобто діти, можуть бути учасниками цивільних правовідносин, але їх здатність щодо реалізації своїх прав, прав та обов'язків відрізняється від тих, якими наділені фізичні особи, що мають повну цивільну дієздатність. Цивільна дієздатність фізичної особи – це здатність особи своїми діями набувати для себе цивільних прав і самостійно їх здійснювати, а також здатність своїми діями створювати для себе цивільні обов'язки, самостійно їх виконувати та нести відповідальність у разі їх невиконання. Цивільну дієздатність має фізична особа, яка усвідомлює значення своїх дій та